

Rechtbank Noord-Nederland, locatie Leeuwarden

Zitting van 23 juli 2025

Zaaknummer/rolnummer C/17/190788 / HA ZA 2023-172

Conclusie van dupliek

inzake

1. De Staat der Nederlanden

waarvan de zetel is gevestigd te Den Haag

2. Everhardus Ite Hofstra

3. Jaap Tamino van Dissel

4. Maria Petronella Gerarda Koopmans

5. Mark Rutte

6. Sigrid Agnes Maria Kaag

7. Hugo Mattheüs de Jonge

8. Ernst Johan Kuipers

9. Diederik Antonius Maria Paulus

Johannes Gommers

10. Wopke Bastiaan Hoekstra

11. Cornelia van Nieuwenhuizen

12. Feike Sijbesma

allen woonplaats kiezende te Den Haag

gedaagden

advocaten: mr. R.W. Veldhuis en mr. M.E.A.
Möhring

tegen

1. [REDACTED]
2. [REDACTED]
3. [REDACTED]
4. [REDACTED]
5. [REDACTED]
6. [REDACTED]
7. [REDACTED]

eisers

advocaten: mr. P.W.H. Stassen en mr. A.G.W.
van Kessel

1 Inleiding

- 1.1 De conclusie van repliek van eisers legt verder bloot wat eerder in deze procedure ook al bleek: eisers gaan uit van een andere, fictieve, werkelijkheid.
- 1.2 Eisers menen dat zij, en de rest van het Nederlandse volk (en de wereldbevolking), opzettelijk zouden zijn misleid om zich te laten vaccineren tegen Covid-19. Dit zou zijn gebeurd ter uitvoering van een grootschalig complot – gericht op genocide onder de bevolking (*“genocide op de bezielde mens”¹; “het ultieme doel hierbij is het met wortel en tak uitroeien van het naar het evenbeeld van zijn Schepper gemaakte bezielde mens, die in verbinding staat met zijn Schepper”²*), met de vaccins tegen Covid-19 als *“biowapen”³*, aldus eisers.
- 1.3 De Staat⁴ heeft bij conclusie van antwoord al toegelicht dat de (absurde) verwijten die gedaagden maken, onjuist en ongefundeerd zijn. In dat kader heeft de Staat het verloop van de pandemie en de gevolgen van de pandemie toegelicht, net zoals de ontwikkeling en toelichting van de vaccins tegen Covid-19 – ter bestrijding van de pandemie en ter bescherming van de volksgezondheid. Uit de conclusie van antwoord volgt al dat de vorderingen moeten worden afgewezen, en de conclusie van repliek brengt daarin geen verandering.
- 1.4 Eisers willen dat alleen niet zien of horen. Wat de Staat bij conclusie van antwoord naar voren heeft gebracht, wordt door eisers in hun conclusie van repliek afgedaan als *“de preferente werkelijkheid”*. Ook bronnen waar de Staat ter onderbouwing naar heeft verwezen – zoals statistieken van het CBS, onderzoeken van het RIVM en toelatingsrapporten van de Gezondheidsraad en het Europees Medicijn Agentschap (EMA) – deugen volgens eisers niet. Het zou gaan om *“gemanipuleerde gegevens die zijn samengesteld via door de Staat zelf gecontroleerde instanties”*, aldus eisers.⁵ In de conclusie van repliek wordt dat wat de Staat heeft aangevoerd dus niet werkelijk weersproken. In plaats daarvan wordt een, volgens eisers bestaande, alternatieve en fictieve werkelijkheid geschetst, waarbij de repliek aan elkaar hangt van speculaties en theorieën.
- 1.5 Op deze manier is het voeren van een werkelijk debat onmogelijk. Het is daarom zaak om deze procedure terug te brengen naar de (juridische) kern.

¹ Replik, § 21.

² Replik, § 19.

³ Onder andere repliek, § 83.

⁴ Zie over de positie van de individuele gedaagden namens wie deze conclusie van dupliek wordt ingediend de conclusie van antwoord onder 1.13-1.15. Datzelfde geldt ook voor deze conclusie van dupliek.

⁵ Replik, § 45.

2 De kern van de zaak

- 2.1 Eisers moeten in deze procedure stellen en onderbouwen dat onrechtmatig jegens hen is gehandeld,⁶ en dat zij als gevolg daarvan schade hebben geleden.⁷ Dat hebben zij niet gedaan.
- 2.2 De kernstelling van eisers is dat de ziekte Covid-19 niet bestaat, er geen pandemie is geweest en dat de vaccins niet veilig zouden zijn.⁸ De Staat heeft in zijn conclusie van antwoord al (onderbouwd) uiteengezet dat Covid-19 bestaat, dat er wel degelijk sprake is geweest van een Covid-19-pandemie,⁹ en dat de breed gedragen wetenschappelijke consensus¹⁰ is dat de verschillende vaccins tegen Covid-19 een veilig en effectief middel zijn geweest om die pandemie te bestrijden.¹¹
- 2.3 De (niet concludente) stellingen die eisers in hun repliek innemen, doen hieraan niet af. De ingebrachte producties evenmin.

Eisers hebben een grote hoeveelheid producties ingebracht (de teller staat inmiddels op 146), waarvan meerdere producties met een grote omvang (in totaal bedragen de producties bij de repliek meer dan 4.500 pagina's).¹² Dit doen eisers bovendien ook zonder dat zij in de repliek – onder verwijzing naar specifieke pagina's uit een productie – toelichten waarom die productie relevant is en hoe die productie hun stellingen ondersteunt. Dat gebeurt bijvoorbeeld bij productie 95 (453 pagina's), en ook bij productie 108 (3.903 pagina's). Dat is in strijd met de goede procesorde,¹³ maar ook los hiervan hoeft op alle producties waarover eisers geen concrete stellingen innemen geen acht te worden geslagen.

- 2.4 Voor de volledigheid: de stellingen van eisers vinden ook geen steun in de producties die door eisers zijn overgelegd. Eisers trekken veelal zaken uit hun verband, zo blijkt bij bestudering van de producties. Dat is bijvoorbeeld zo bij de uitlating van de heer

⁶ Eisers lijken, gelet ook op de formulering van de verklaring voor recht, ook op te willen komen voor 'het Nederlandse volk', maar dit is geen collectieve actie. Alleen al daarom kan de gevorderde verklaring voor recht op dat punt niet worden toegewezen.

⁷ Wat eisers stellen over Amerikaanse regelgeving omtrent vaccins (conclusie van repliek, § 67-68) is niet relevant. Het Amerikaanse recht is niet van toepassing op dit geschil.

⁸ Replik, § 51.

⁹ Zie conclusie van antwoord, met name § 2. Zie ook: <https://data.who.int/dashboards/covid19/deaths>.

¹⁰ De Staat wijst naar aanleiding van de stellingen van eisers er verder nog op dat in een uitgebreid systematisch onderzoek geen bewijs is gevonden voor een verband tussen Covid-19-vaccins en vruchtbaarheidsbeperkingen. Zie Zace, La Gatta, Petrella, Di Pietro, 'The impact of COVID-19 vaccines on fertility-A systematic review and meta-analysis', *Elsevier* 40/42, 2022, p. 6023-6034. Toegankelijk via: <https://doi.org/10.1016/j.vaccine.2022.09.019>. Zie ook: <https://factcheck.afp.com/doc.afp.com.33D39R6>.

¹¹ Conclusie van antwoord, met name § 4, 5 en 6.2. t/m 6.4. Zie bijvoorbeeld ook: Watson e.a., 'Global impact of the first year of COVID-19 vaccination: a mathematical modelling study', *The Lancet Infectious Diseases* 22/9, 2022, p. 1293-1302, toegankelijk via: [https://doi.org/10.1016/S1473-3099\(22\)00320-6](https://doi.org/10.1016/S1473-3099(22)00320-6). In dit artikel wordt (op basis van wiskundige modellen) geschat dat de vaccinaties tegen Covid-19 in de periode van 8 december 2020 tot 8 december 2021 wereldwijd 14,4 miljoen doden hebben voorkomen. Zie bijvoorbeeld verder: <https://www.umcutrecht.nl/nieuws/geen-oversterfte-door-covid-19-vaccinaties>.

¹² Kennelijk zijn eisers ook van plan om hiernaast nog meer documenten in te brengen, zie conclusie van repliek, § 47.

¹³ Zie bijv: Hoge Raad 10 maart 2017, ECLI:NL:HR:2017:404, rov. 3.3.2 en Conclusie A-G Keus 16 oktober 2015, ECLI:NL:PHR:2015:2494, nr. 3.3.

Van Kappen waar eisers aan refereren,¹⁴ bij de uitlatingen van toenmalig minister van VWS,¹⁵ bij de interne e-mail van VWS die eisers noemen,¹⁶ bij een opmerking van de CEO van Moderna¹⁷, en bij het door eisers genoemde boek over het Duitse RKI en de daarin opgenomen citaten.¹⁸ In de producties staat dus niet wat eisers daarover stellen.

- 2.5 Verder baseren eisers zich ook op stukken met een (relatief) beperkte waarde. Eisers wijzen bijvoorbeeld op een onderzoek dat is gedaan naar één sterfgeval, waarbij de onderzoekers niet zelf autopsieonderzoek hebben uitgevoerd (maar het gaat om een studie op papier)¹⁹ – en eisers bovendien ook weer conclusies trekken die niet uit het onderzoek blijken.²⁰ Ook wijzen eisers bijvoorbeeld op een artikel waarin iemand een naar eigen zeggen ‘professionele observatie’ uit,²¹ maar geen (peer-reviewed) onderzoek heeft gedaan.
- 2.6 De stellingen van eisers zijn bovendien grotendeels onderdeel van (complot)theorieën die al eerder zijn geuit, en die bij sommigen al langer circuleren. Veel van die theorieën zijn dan ook al door onafhankelijke bronnen ‘gefactcheckt’ en ongefundeerd bevonden. Dat is onder meer zo voor de theorie van eisers dat uit notulen van het RKI zou blijken dat er geen pandemie zou zijn geweest,²² voor de hiervoor al genoemde theorie over de uitlatingen van de CEO van Moderna en voor de vermeende betekenis van het woord ‘AstraZeneca’.²³
- 2.7 De vordering dient dan ook te worden afgewezen. Van enig onrechtmatig handelen is geen sprake. Ook hebben eisers in het geheel niet onderbouwd dat zij schade hebben geleden als gevolg van een Covid-19 vaccinatie. De Staat heeft dit al gemotiveerd

¹⁴ Productie 92 eisers, aangehaald onder § 7 repliek. Uit de video blijkt dat het gesprek aan de talkshowtafel gaat over een bombardement in Syrië dat de dag daarvoor had plaatsgevonden, en dat Van Kappen zijn uitlatingen in die context doet.

¹⁵ Productie 93 eisers, aangehaald onder § 11 repliek.

¹⁶ Productie 94 eisers, aangehaald onder § 11 repliek. Uit die e-mail blijkt dat tijdens de pandemie een voorstel is gedaan om in NAVO-verband noodvoorraden aan te leggen in relatie tot Covid-19.

¹⁷ Productie 118 eisers, aangehaald onder § 61 repliek. Het citaat is blijken de video anders dan eisers het doen voorkomen. Zie ook: <https://www.factcheck.org/2023/02/scicheck-posts-misrepresent-moderna-ceos-remarks-on-vaccine-production/>.

¹⁸ Productie 112 eisers, aangehaald onder § 50 repliek. Het naast elkaar leggen van de stellingen die eisers over dit boek in de repliek innemen en de inhoud van het boek op de door eisers aangehaalde passage, laat zien dat in dat boek niet staat wat eisers stellen.

¹⁹ Productie 116 eisers, waar zij naar verwijzen onder § 59 repliek.

²⁰ De conclusie van het onderzoek is dat een Covid-19 vaccinatie mogelijk heeft bijgedragen aan het overlijden, en dat niet duidelijk is of dat dan direct of indirect zou zijn.

²¹ Productie 117 eisers. Zie in dat verband ook <https://www.factcheck.org/2024/05/still-no-evidence-covid-19-vaccination-increases-cancer-risk-despite-posts/> ; <https://www.cancer.org/cancer/managing-cancer/coronavirus-covid-19-and-cancer/covid-19-vaccines-in-people-with-cancer.html> ; <https://mvec.mcri.edu.au/aap-factcheck-debunks-circulating-vaccine-misinformation/>.

²² Zie <https://factcheck.afp.com/doc.afp.com.34RY6DT> ; <https://www.aap.com.au/factcheck/no-german-government-has-not-said-there-was-no-pandemic/> ; <https://www.tagesschau.de/faktenfinder/kontext/rkifiles-corona-100.html> ; <https://www.faz.net/aktuell/feuilleton/debatten/rki-kein-skandal-in-den-akten-zur-corona-pandemie-19923871.html>.

Dit nog daargelaten de betekenis en relevantie van de gang van zaken in Duitsland voor deze procedure. Dat ‘deze gang van zaken in Nederland, meer in het bijzonder binnen het Nederlandse OMT, precies hetzelfde is geweest’, zoals eisers in § 48 van de conclusie van repliek stellen, is onjuist en wordt niet onderbouwd.

²³ <https://www.yahoo.com/news/fact-check-no-astrazeneca-doesnt-100000343.html>.

toegelicht bij conclusie van antwoord.²⁴ Eisers volstaan in hun repliek met één – niet concrete en niet onderbouwde – alinea over schade, en één alinea over causaal verband.

Bij de vaccinatiebewijzen die eisers bij repliek in het geding hebben gebracht (productie 91 eisers), is verder niet steeds duidelijk van wie het betreffende bewijs is (omdat een naam op het stuk ontbreekt, of er meer initialen worden genoemd dan in de dagvaarding) en valt op dat er discrepanties zichtbaar zijn in de data op die stukken (zo wordt ten aanzien van eiser sub 4 en 5 een vaccinatieboekje overgelegd waarin andere data worden genoemd dan op de eveneens bijgevoegde screenshots).

- 2.8 Bij deze stand van zaken geldt ook dat eisers onvoldoende hebben gesteld, zeker in het licht van het verweer van de Staat bij conclusie van antwoord, om tot nadere bewijslevering te kunnen worden toegelaten – nog daargelaten dat het bewijsaanbod ook niet relevant is. Hun bewijsaanbod dient te worden gepasseerd.

Waar het gaat om de wens van eisers om een aantal personen te horen over of Covid-19-vaccins biowapens zijn, geldt nog het volgende. Een derde partij heeft, bijgestaan door dezelfde advocaten als eisers, uw rechtbank eerder verzocht om een voorlopig deskundigenbericht te gelasten waarin deze personen worden gehoord. De Staat heeft verweer gevoerd tegen dat verzoek (**productie 14**).²⁵ Dat verweer moet hier als herhaald en ingelast worden beschouwd,²⁶ en komt in de kern erop neer dat deze personen geen deskundigen zijn, en in ieder geval geen onafhankelijke en onpartijdige deskundigen, en dat er hoe dan ook geen grond en belang bestaat om deze personen te horen.

3 Overige punten

- 3.1 Voor de volledigheid nog het volgende naar aanleiding van de conclusie van repliek.
- In § 82 stellen eisers dat hun vaccinatiebereidheid zou zijn afgenomen, als zij hadden geweten van de mogelijke bijwerkingen van het vaccin. De Staat wijst erop dat het publiekelijk bekend was dat vaccins bijwerkingen kunnen hebben, ook vóóordat eisers zich lieten vaccineren.²⁷
 - Op die mogelijke bijwerkingen is ook uitdrukkelijk en publiekelijk gewezen. Eisers verwijten de toenmalig minister van VWS dat hij het Janssen-vaccin heeft gepromoot terwijl hij op de hoogte zou zijn geweest van de *“ernstige uitwerkingen van dit middel voor de gezondheid van jonge mensen”*.²⁸ De

²⁴ Zie de conclusie van antwoord, § 7.1-7.8.

²⁵ Op het verzoek is op het moment van indienen van deze conclusie van dupliek nog niet beslist. Er is een mondelinge behandeling geweest op 9 juli 2025, en beschikking is bepaald op 20 augustus 2025.

²⁶ Dit verweer is ook van toepassing op het aanbod om Krüger en Lang te horen.

²⁷ Zie bijvoorbeeld: EMA, ‘Bijlage 1: samenvatting van de productkenmerken Comirnaty’, https://www.ema.europa.eu/nl/documents/product-information/comirnaty-epar-product-information_nl.pdf.

²⁸ Repliek, § 95.

Staat markeert dat de toenmalig minister aan het slot van de als productie 125 door eisers overgelegde NOS-video mensen aanspoort om zich heel goed te laten informeren alvorens voor het Janssen-vaccin te kiezen, omdat het vaccin een weliswaar hele zeldzame maar ernstige bijwerking kent.²⁹ De Staat laat dan nog daar dat eisers ook volgens hun eigen stellingen niet met het Janssen-vaccin zijn gevaccineerd, zodat de relevantie van dit betoog niet valt in te zien.

- Het is onjuist dat geen antwoord is gegeven op bepaalde Kamervragen, zoals eisers in § 74 repliek stellen. Dat antwoord is wel degelijk gegeven.³⁰ Dit blijkt overigens ook uit productie 120 die eisers zelf hebben overgelegd.
- Onjuist is ook de stelling van eisers dat de Staat onafhankelijk onderzoek naar oversterfte tijdens de Covid-19 pandemie zou tegenwerken.³¹ De Staat heeft – zoals ook blijkt uit beantwoording van Kamervragen³² – een verzoek om bepaalde gegevens ter beschikking te stellen doorgeleid aan Stichting Lareb. Hierbij heeft de Staat er wel op gewezen dat data, waar dat kan, zo veel mogelijk breed beschikbaar moet zijn voor wetenschappelijk gezondheidsonderzoek, en dat de gevraagde data door Lareb niet werd gezien als passend om een oorzakelijk verband te kunnen stellen. Ook heeft de Staat erop gewezen dat het belangrijk is de privacy van personen die een melding maken bij Lareb te waarborgen. Overigens heeft de Staat onafhankelijk, wetenschappelijk onderzoek naar oversterfte tijdens de Covid-19 pandemie gestimuleerd. Zo is, via het ZonMw-deelprogramma Oversterfte, door onder andere het RIVM en het CBS nader onderzoek gedaan naar oversterfte.³³ Uit die onderzoeken blijkt onder meer dat de Covid-19-vaccinaties niet hebben geleid tot oversterfte, maar het aantal overlijdens juist hebben beperkt.³⁴
- Eisers verzoeken de rechtbank om de Staat te bevelen om opnames van OMT-overleggen in te brengen, die zijn gedeponneerd bij de griffie van de rechtbank Noord-Holland. De Staat wijst erop dat de rechtbank Noord-Holland – onder verwijzing naar de bedreigingen waar OMT-leden tot op de dag van vandaag mee te maken hebben, het belang dat OMT-leden vrijelijk en in vertrouwen kunnen spreken tijdens een OMT-overleg en het gegeven dat er al veel informatie openbaar is – heeft beslist dat die opnames niet

²⁹ Repliek, productie 125, video NOS, 01:00-01:13.

³⁰ Aanhangsel Handelingen 2024-2025, nr. 998.

³¹ Repliek, § 63.

³² Aanhangsel Handelingen 2024-2025, nr. 2256.

³³ Kamerstukken II 2024-2025, 25 295, nr. 2219.

³⁴ Kamerstukken II 2024-2025, 25 295, nr. 2219. Zie voor de onderzoeken onder meer:
<https://www.cbs.nl/nl-nl/longread/rapportages/2022/sterfte-en-oversterfte-in-2020-en-2021>;
<https://www.rivm.nl/publicaties/covid-19-vaccinatie-en-sterfte-in-2022-kans-op-sterfte-aan-covid-19-en-andere-oorzaken>
<https://www.cbs.nl/nl-nl/longread/rapportages/2023/oversterfte-en-doodsoorzaken-in-2020-tot-en-met-2022>.

openbaar moeten worden gemaakt.³⁵ Ook in deze procedure moet dit verzoek worden afgewezen.

- Het is ook onjuist dat “*de leugen wordt gehanteerd*” dat de eerste twee weken na het vaccin er geen bijwerkingen zouden zijn, zoals eisers stellen.³⁶ Op de website van Stichting Lareb (waarnaar ook op de site van het RIVM wordt verwezen) valt juist te lezen dat de bijwerkingen meestal binnen 48 uur na de vaccinatie ontstaan.³⁷
- In § 73 van de conclusie van repliek stellen eisers dat de maatregelen die zijn genomen gedurende de Covid-19-pandemie (zoals tijdelijke lockdowns en de mondkapjesplicht) een schending van de fundamentele rechten oplevert. In dit geschil ligt de rechtmatigheid van die maatregelen niet voor. Ook zijn die maatregelen in verschillende rechterlijke uitspraken getoetst en telkens rechtmatig bevonden.³⁸
- Eisers brengen productie 121 in, dit ter onderbouwing van hun stellingen over grafeen-oxide. Die productie is echter niet navolgbaar, terwijl bovendien de herkomst niet verifiëren is. De Staat heeft in zijn conclusie van antwoord (§ 6.3) van aan de hand van informatie uit de geneesmiddeleninformatiebank erop gewezen dat de mRNA-vaccins van Pfizer en Moderna géén grafeen-oxide bevatten.
- De Staat acht het voorts zeer kwalijk dat eisers, zonder enige onderbouwing, stellen dat individuele personen verantwoordelijk zijn voor het overlijden van eiser sub 6.³⁹ Ook waar haar overlijden een gevoel van verdriet en mogelijk onmacht teweeg heeft gebracht bij de andere eisers, rechtvaardigt dat niet het doen van dergelijke ongefundeerde uitspraken.

3.2 Tot slot nog het volgende. In de dagvaarding staat als eiser sub 7 de heer George Reginald Vlegels, wonende te Leeuwarden, genoemd. In de conclusie van repliek wordt, zonder enige toelichting, een andere naam bij eiser sub 7 genoemd: de heer George Reginald Dijkstra, wonende te Leeuwarden. Het is hiermee onduidelijk wie procespartij is, en of hiermee nu een partijwissel is beoogd. Die onduidelijkheid bestaat te meer nu de stukken die ten aanzien van eiser sub 7 zijn ingebracht om zijn vaccinatie te onderbouwen, op naam staan van Vlegels.

³⁵ Rechtbank Noord-Holland 30 juni 2025, ECLI:NL:RBNHO:2025:6994, rov. 8-9.

³⁶ Replik, § 52.

³⁷ <https://www.lareb.nl/bijwerkingen-coronavaccins>; <https://www.rivm.nl/corona/coronaprik/bijwerkingen>.

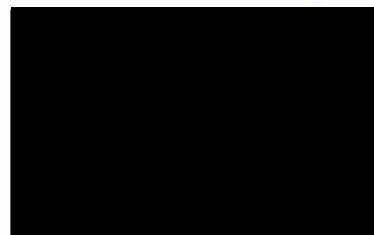
³⁸ Zie bijvoorbeeld: Rechtbank Den Haag 1 mei 2024, ECLI:NL:RBDHA:2024:6182 (over het Coronatoegangsbewijs); Hof Den Haag 14 december 2021, ECLI:NL:GHDHA:2021:2452 en ECLI:NL:GHDHA:2021:2543 (over de mondkapjesplicht); Hof Den Haag 22 juni 2021, ECLI:NL:GHDHA:2021:1094 (over vaccinatiebeleid en -campagne); Hof Den Haag 18 mei 2021, ECLI:NL:GHDHA:2021:868 (over het tonen van een negatieve testuitslag bij inreizen Nederland); Hof Den Haag 26 februari 2021, ECLI:NL:GHDHA:2021:285 (over de avondklok); Rechtbank Den Haag (vzr.) 9 december 2020, ECLI:NL:RBDHA:2020:12449 (over het gebruik van PCR-tests); Rechtbank Den Haag (vzr.) 24 juli 2020, ECLI:NL:RBDHA:2020:6856.

³⁹ Replik, § 99.

4 Conclusie

Als bij conclusie van antwoord.

Staat/ [REDACTED] c.s. C/17/190788 / HA ZA 2023-172

Inventaris producties conclusie van dupliek

14 Verweerschrift voorlopige bewijsverrichtingen zijdens de Staat 24 juni 2025

behandeld door	R.W. Veldhuis en M.E.A. Möhring
correspondentie	Postbus 11756, 2502 AT Den Haag
telefoon	+31 70 515 3793
e-mail	reimer.veldhuis@pelsrijcken.nl
zaaknr	11020625

Productie 14

PELS RIJCKEN

Rechtbank Noord-Nederland, locatie Leeuwarden

Zaak-/rolnummer C/17/199273 / HA RK 25/17

Datum indiening verweerschrift: 24 juni 2025

Verweerschrift voorlopig deskundigenverhoor

inzake

1. de Staat der Nederlanden

waarvan de zetel is gevestigd te Den Haag

2. Everhardus Ite Hofstra

3. Jaap Tamino van Dissel

4. Maria Petronella Gerarda Koopmans

5. Mark Rutte

6. Sigrid Agnes Maria Kaag

7. Hugo Mattheüs de Jonge

8. Ernst Johan Kuipers

9. Diederik Antonius Maria Paulus

Johannes Gommers

10. Wopke Bastiaan Hoekstra

11. Cornelia van Nieuwenhuizen

12. Feike Sijbesma

allen woonplaats kiezende te Den Haag

verweerders

advocaten:

mr. R.W. Veldhuis en mr. M.E.A. Möhring

tegen

1. [REDACTED]

wonende te Leeuwarden

2. [REDACTED]

wonende te Brunssum

3. [REDACTED]

wonende te Leeuwarden

verzoekers

advocaten:

mr. A.G.W. van Kessel en mr. P.W.H. Stassen

1 Inleiding

- 1.1 Verzoekers vragen uw rechtbank om een voorlopige bewijsverrichting te bevelen. Om welke voorlopige bewijsverrichting verzoekers precies vragen, is daarbij wat diffuus: in het verzoekschrift wordt door verzoekers afwisselend gesproken van een voorlopig deskundigenverhoor, van een voorlopig deskundigenbericht, van een combinatie hiervan, of van een getuigenverhoor. Nu in het petitum alleen wordt gevraagd om een verhoor van deskundigen, gaat de Staat ervan uit dat dat het verzoek is dat hier voorligt.¹

Verzoekers hebben verschillende natuurlijke personen in deze procedure betrokken die zich als bewindspersoon, OMT-lid of anderszins hebben ingezet om de coronapandemie te bestrijden. Er bestaat echter geen enkel rechtens te respecteren belang om deze personen in privé in deze procedure te betrekken. Het is vaste rechtspraak dat gedragingen van personen die zien op hun werkzaamheden voor de Staat, moeten worden toegerekend aan de Staat.² Het verweer in dit verweerschrift wordt door de Staat ook steeds gevoerd namens de andere verweerders namens wie dit verweerschrift wordt genomen.

- 1.2 Het verzoek om deze voorlopige bewijsverrichting houdt verband met de op dit moment bij uw rechtbank lopende dagvaardingsprocedure, die [REDACTED] c.s. aanhangig hebben gemaakt tegen verschillende gedaagden, waaronder de Staat (hierna: de hoofdprocedure).³

In die procedure hebben [REDACTED] c.s. op 11 juni 2025 hun conclusie van repliek genomen. De zaak staat nu op de rol van 23 juli 2025 voor het nemen van een conclusie van dupliek door de gedaagden. Vervolgens zal een mondelinge behandeling worden bepaald.

- 1.3 In de hoofdprocedure is de kernstelling van [REDACTED] c.s. dat er sprake zou zijn van opzettelijke en onrechtmatige misleiding, doordat de Nederlandse bevolking door de gedaagden zou zijn opgeroepen om zich te laten vaccineren tegen Covid-19, terwijl gedaagden zouden hebben geweten dat het vaccin niet veilig en effectief was. [REDACTED] c.s. vorderen in die procedure ook een verklaring voor recht met die inhoud. Die kernstelling en vordering worden door [REDACTED] c.s. gebaseerd op de theorie dat er sprake zou zijn van een wereldwijd complot, waarvan gedaagden deel zouden uitmaken. Dat complot zou gericht zijn op het uitvoeren van de 'Great Reset', waarvan

¹ Dat is ook de bewijsverrichting die uit in het lichaam van het verzoekschrift het meest prominent naar voren komt. Mocht uw rechtbank het petitum anders zien, dan geldt het navolgende overeenkomstig ten aanzien van de volgens uw rechtbank voorliggende verzoeken. Specifiek met betrekking tot het horen van personen als getuigen, merkt de Staat op verzoekers in het geheel niet hebben toegelicht van welke relevante gebeurtenissen de door verzoekers genoemde personen getuige zouden zijn geweest, en dat geen van de vragen betrekking heeft op eigen waarnemingen van deze personen, zodat het verzoek (ook) op die grond moet worden afgewezen. Zie Hoge Raad 7 september 2018, ECLI:NL:HR:2018:1433, rov. 3.5.3.

² HR 11 oktober 1991, ECLI:NL:HR:1991:ZC0360, NJ 1993/165, rov. 3.3. Zie ook hof Den Haag 18 juli 2017, ECLI:NL:GHDHA:2017:2033, rov. 10.

³ De zaak wordt behandeld onder zaak/rolnummer: C/17/190788 / HA ZA 23-172.

ook het 'project Covid-19' onderdeel zou zijn. Covid-19 zou niet werkelijk bestaan, en de "Covid-19 injecties" zouden tot (ernstig) letsel en overlijden leiden, en zelfs tot genocide – aldus [REDACTED] c.s.

- 1.4 Verzoekers scharen zich blijkens het verzoekschrift achter de stellingen van [REDACTED] c.s. in de hoofdprocedure. Volgens verzoekers zou de hoofdprocedure van [REDACTED] c.s. zich steeds meer toespitsen op de vraag of de vaccins tegen Covid-19 *"een biowapen [zijn] waarmee genocide wordt gepleegd"*. Verzoekers menen dat een bewijsrechtelijke vaststelling op dit punt *"cruciaal"* is om te bepalen of zij zich in de hoofdprocedure willen voegen of tussen willen komen.⁴ Om die reden willen verzoekers aan de in het verzoekschrift genoemde personen als deskundigen verschillende vragen voorleggen – waaronder of er sprake is van een 'Great Reset', of de ziekte Covid-19 bestaat, of er een pandemie is geweest, en of de vaccins tegen Covid-19 een biowapen zijn waarmee genocide wordt gepleegd.
- 1.5 De door verzoekers genoemde personen kunnen niet als deskundigen worden aangemerkt, en al helemaal niet als *onafhankelijke* en *onpartijdige* deskundigen. De Staat gelooft ook zonder meer dat de door verzoekers genoemde personen, als zij zullen worden verhoord, de door verzoekers voorgestelde vragen zullen beantwoorden op de door verzoekers voorgestane wijze – te weten dat sprake is van een 'Great Reset', dat de ziekte Covid-19 niet bestaat, dat er geen pandemie is geweest en dat de vaccins tegen Covid-19 een biowapen zijn waarmee genocide wordt gepleegd. De door verzoekers voorgedragen personen hebben dergelijke standpunten immers al eerder publiekelijk uitgedragen.⁵ Verzoekers hebben het dus ook niet werkelijk nodig dat deze personen bij wijze van voorlopige bewijsverrichting als deskundigen worden gehoord om hun rechtspositie te kunnen bepalen. Alleen al om deze reden moet het verzoek worden afgewezen bij gebrek aan belang.
- 1.6 Dat deze personen, als zij worden gehoord, aldus zouden verklaren, betekent ook niet dat daarmee wordt vastgesteld dat het standpunt van verzoekers en deze personen over, kort gezegd, Covid-19 juist is – zoals verzoekers lijken te menen. Er zijn vele (werkelijk) onafhankelijke en onpartijdige deskundigen die het tegendeel zouden verklaren. Het standpunt van verzoekers, en van de door verzoekers genoemde personen, druist immers in tegen de breed bestaande wetenschappelijke consensus: dat de ziekte Covid-19 bestaat, er een pandemie is geweest en de vaccins tegen Covid-19 veilig en effectief zijn. De Staat zou dus ook vele deskundigen bereid kunnen vinden om dat te verklaren, maar het tegenover elkaar zetten van verschillende (partij)deskundigen is niet een behulpzame manier om een geschil te beslechten.
- 1.7 Het horen van de door verzoekers genoemde personen als deskundigen zou het geschil tussen partijen dan ook niet verder brengen. De vraag is ook of dat is wat verzoekers

⁴ Verzoekschrift, onder 1 en 19. Verzoekers spreken overigens afwisselend van tussenkomst en van voeging. Het is dan ook niet duidelijk op welke wijze zij willen interveniëren.

⁵ Zie hierna onder 4.

met het verzoek beogen. Het doel van verzoekers met dit verzoek lijkt vooral te zijn om, met het door een rechter horen van deze personen als deskundige, aan de (inhoud van de) verklaringen van deze personen – ook buiten de procedure om – een zekere legitimiteit toegekend te krijgen. Dat is geen rechtens te respecteren belang, dat het horen van deze personen in rechte zou rechtvaardigen.

- 1.8 De Staat meent dat verzoekers niet-ontvankelijk moeten worden verklaard, althans dat het verzoek moet worden afgewezen. Hierna licht de Staat dit nader toe.

2 Juridisch kader

- 2.1 Op deze procedure – die aanhangig is gemaakt met het verzoekschrift dat op 7 maart 2025 is ingediend – is het nieuwe bewijsrecht van toepassing, zoals dat vanaf 1 januari 2025 geldt.⁶ Ook verzoekers gaan hiervan uit.⁷
- 2.2 De rechter kan op grond van dat nieuwe bewijsrecht op verzoek een voorlopige bewijsverrichtingen bevelen (i) vóórdat de zaak aanhangig is of (ii) als de zaak al wel aanhangig is, maar nog niet op de rol is ingeschreven (art. 196 lid 1 Rv). Tijdens een al lopende procedure kan geen verzoek tot voorlopige bewijsverrichtingen worden gedaan.⁸ Als een zaak loopt, moeten eventuele bewijsverrichtingen namelijk worden bevolen door de rechter aan wie de zaak is toebedeeld.⁹ Die is het beste in staat om te beoordelen of een bewijsverrichting nodig is, en zo wordt voorkomen dat voorlopige bewijsverrichtingen de lopende procedure doorkruisen.¹⁰
- 2.3 Een verzoek tot een voorlopige bewijsverrichting kan voorts worden afgewezen (i) als de informatie die wordt gevraagd niet voldoende bepaald is, (ii) als onvoldoende belang bij de voorlopige bewijsverrichting bestaat, (iii) als het verzoek in strijd is met de goede procesorde, (iv) als sprake is van misbruik van bevoegdheid of (v) als andere gewichtige redenen bestaan die zich verzetten tegen de voorlopige bewijsverrichting (art. 196 lid 2 Rv).

3 Niet-ontvankelijk; strijd met de goede procesorde; misbruik van bevoegdheid

- 3.1 Het verzoek van verzoekers is gedaan terwijl er al een zaak loopt: de procedure van [REDACTED] c.s., waarin verzoekers stellen te willen interveniëren.¹¹ Zoals hiervoor is

⁶ Stb. 2024/62. Zie voor het overgangsrecht: *Kamerstukken II* 2021/22, 35 498, nr. 7, p. 3 en art. XXIIA van de Wet vereenvoudiging en modernisering bewijsrecht (Stb. 2024, 62).

⁷ Verzoekers spreken van een 'Verzoekschrift voorlopige bewijsverrichtingen (ex art. 196 e.v. Rv)'.

⁸ *Kamerstukken II* 2019/20, 35 498, nr. 3, p. 10. Zie ook: Lock, in: *T&C Rv*, commentaar op art. 196 Rv, aant. 1a; G. de Groot, *Civiel deskundigenbewijs* (Burgerlijk Proces & Praktijk nr. 27), Deventer: Wolters Kluwer 2025, nr. 253, 255.

⁹ Zie *Kamerstukken II* 2019/20, 35 498, nr. 3, p. 44.

¹⁰ Zie *Kamerstukken II* 2019/20, 35 498, nr. 3, p. 44.

¹¹ Een 'zaak' in de zin van art. 196 lid 1 Rv is een zaak waarin aan een vordering, verzoek of verweer mogelijk feiten ten grondslag worden gelegd waarover met de voorlopige bewijsverrichting informatie door middel van bewijsslevering kan worden verkregen. Zie G. de Groot, *Civiel deskundigenbewijs* (Burgerlijk Proces & Praktijk nr. 27), Deventer: Wolters Kluwer 2025, nr. 255.

toegelicht, kan een verzoek om een voorlopige bewijsverrichting alleen worden gedaan vóórdat de zaak aanhangig is en is het niet mogelijk om voorlopige bewijsverrichtingen te bevelen terwijl de zaak al loopt. Dat betekent dat verzoekers niet-ontvankelijk moeten worden verklaard in hun verzoek.¹²

- 3.2 Als wordt toegestaan dat een derde tijdens een lopende procedure een verzoek kan doen om een voorlopige bewijsverrichting die verband houdt met een al lopende procedure, zou dat ertoe leiden dat de beperking die de wetgever bewust in art. 196 lid 1 Rv heeft neergelegd (alleen voorlopige bewijsverrichtingen vóór de procedure) gemakkelijk kan worden omzeild. Een dergelijke omweg druist ook in tegen de bedoeling van de wetgever met het nieuwe bewijsrecht, dat immers twee smaken kent: bewijsgaring vóór de procedure, of in de procedure.
- 3.3 Het voorgaande geldt in het bijzonder in een geval als dit. Verzoekers lijken geen 'gewone' derden, die overwegen te interveniëren in een lopende procedure. Tussen verzoekers en [REDACTED] c.s. bestaan duidelijke verbanden: verzoekers en [REDACTED] c.s. worden bijgestaan door dezelfde advocaten, verzoekers en [REDACTED] c.s. brengen over en weer in de verschillende procedures elkaars processtukken in, en zowel de procedure van verzoekers als de procedure van [REDACTED] c.s. wordt kennelijk gefaciliteerd door dezelfde stichting: de Stichting Recht Oprecht, die deze procedures ook als één geheel ziet.¹³
- 3.4 Het heeft er dan ook alle schijn van dat het verzoek van verzoekers om een voorlopige bewijsverrichting in feite is bedoeld om bewijs te vergaren voor de lopende procedure van [REDACTED] c.s., en dat zo wordt geprobeerd om de wettelijke beperking van art. 196 lid 1 Rv (tijdens een lopende procedure zijn geen voorlopige bewijsverrichtingen mogelijk) te omzeilen.¹⁴
- 3.5 Toewijzing van het verzoek zou verder resulteren in een onaanvaardbare doorkruising van het procesbeleid van de rechter in de lopende procedure.¹⁵ In hun conclusie van repliek hebben [REDACTED] c.s. verwezen naar deze verzoekschriftprocedure, en vervolgens "datzelfde deskundigenbewijs" ook in de hoofdprocedure aangeboden.¹⁶ Het is aan de rechter in die procedure om, naar aanleiding van het (op dit moment in die procedure nog gaande zijnde) partijdebat tussen de partijen in de hoofdprocedure, uiteindelijk te beoordelen of er in die procedure bewijsverrichtingen nodig zijn – en zo ja, welke dan.¹⁷ Op die manier kan – zo nodig – gericht en proceseconomisch tot bewijsverrichtingen worden overgegaan. De Staat meent overigens dat het partijdebat

¹² Zie ook Rechtbank Gelderland 27 maart 2025, ECLI:NL:RBGEL:2025:2264.

¹³ Dat volgt eruit dat op de website van deze stichting (www.rechttoprecht.online) onder de kop 'De rechtszaak' informatie is opgenomen over zowel de procedure van [REDACTED] c.s., als over deze verzoekschriftprocedure. Op dezelfde website is ook aangekondigd dat de advocaten van verzoekers (die dus ook de advocaten zijn van [REDACTED] c.s.) op evenementen bezoekers zullen informeren over (onder meer) ontwikkelingen in zowel de lopende procedure als in deze verzoekschriftprocedure.

¹⁴ Althans een ander (buiten enige procedure gelegen) doel dient, zie hiervoor onder 1.7.

¹⁵ Zie *Kamerstukken II* 2019/20, 35 498, nr. 3, p. 58. Zie ook T&C Rv, commentaar op art. 196 Rv, aant. 1.

¹⁶ Zie de conclusie van repliek van [REDACTED] c.s., onder 26 en 44 (en ook het bewijsaanbod op p. 52).

¹⁷ Zie Asser Procesrecht/Asser 3 2023/219; Asser Procesrecht/Van Schaick 2 2022/95.

in die zaak daar tot op heden geen aanleiding voor geeft.

- 3.6 Wordt het verzoek in deze verzoekschriftprocedure toegewezen, dan is de mogelijkheid reëel dat er een voorlopige bewijsverrichting plaatsvindt ten aanzien van stellingen waarvoor naar het oordeel van de rechter in de lopende procedure geen bewijslevering nodig is.
- 3.7 Het bovenstaande maakt dat verzoekers niet-ontvankelijk moeten worden verklaard (art. 196 lid 1 Rv), althans dat het verzoek van verzoekers wegens strijd met de goede procesorde en/of misbruik van bevoegdheid moet worden afgewezen (art. 196 lid 2 Rv). Dit geldt te meer in het licht van het navolgende.

4 De voorgestelde 'deskundigen'

- 4.1 Verzoekers hebben vijf personen genoemd die zij als deskundigen zouden willen horen. Het gaat dan om:

- **Catherine Austin Fitts.** Zij heeft blijkens de door verzoekers overgelegde bijlage 1 een bachelor geschiedenis, en een master in business administration, en is naar eigen zeggen 'investment advisor, entrepreneur, government official, investment banker'.¹⁸ In haar eigen woorden: *"I am not a scientist. I am not a doctor. I am not a biotech engineer. I am not an attorney. However, I read, listen, appreciate, and try to understand those who are."*¹⁹ Eerder heeft Fitts zich onder andere als volgt uitgelaten over de mRNA-vaccins: *"The certainty that mRNA technology kills and maims—and that this was known by those who made and released the COVID-19 vaccinations—is priceless intelligence. Having this knowledge gives you the power to protect yourself and the people you love. Your doing so is of the utmost importance to the network of doctors, scientists, and researchers who have worked to understand and communicate these dangers. (...) What you have learned may be priceless intelligence, but it is not convenient. The fact that mRNA technology maims and kills has profound implications. Given who is applying this technology, it radically alters our understanding of whom we can trust—not just about mRNA technology but about a far wider range of issues that touch numerous aspects of our daily life and finances. Off the list of trusted institutions are our governments, including the military and the agencies that regulate health. Off the list is the pharmaceutical industry. Off the list are the many doctors and hospitals that were paid richly to push mRNA vaccines, and even before that to administer harmful and often lethal COVID-19 treatments. Off the list are the media that made war on the hearts and minds of people everywhere, filling them with fear to herd them and*

¹⁸ Zie bijlage 1 bij het verzoekschrift.

¹⁹ <https://solari.com/deep-state-tactics-101-the-covid-injection-fraud-its-not-a-vaccine/>

*their children into the mRNA "kill box".*²⁰ In een interview omschrijft Fitts wat volgens haar het doel is van de 'Great Reset', namelijk *"to make slaves of all of us"* – in welk kader zij ook stelt *"What COVID19 is, is the institution of controls necessary to convert the planet from democratic process to technocracy. So what we're watching is a change in control, and an engineering of new control systems. So think of this as a coup d'etat rather than a virus."* – zie ook *"Catherine begins the interview by explaining what is The Great Reset, and how it will eventually bring an end to the U.S. dollar as the world's main currency, and be the end of all currencies as we know them as the Central banks introduce a cashless society with a social credit system like China."*²¹

- **Mike Yeadon.** Blijkens zijn door verzoekers overgelegde CV heeft Yeadon weliswaar bij Pfizer gewerkt, maar niet op een afdeling die zich bezig houdt met (de ontwikkeling van) vaccins.²² Yeadon claimt dat de vaccins tegen Covid-19 biowapens zijn, en is op die grond een procedure bij het Internationaal Gerechtshof begonnen: *"The criminal complaint is brought against various alleged perpetrators including the Prime Minister of the United Kingdom, Director-General of the World Health Organisation, co-chairs of the Bill and Melinda Gates Foundation, and senior executives of multinational pharmaceutical companies involved in the production of vaccines, for allegedly perpetrating crimes against humanity, war crimes, crimes of aggression and violations of the Nuremberg Code."*²³ Yeadon stelt onder meer: *"So let me just say again, the variants are not different enough to represent a threat to use. You do not need to top up vaccines. They are being made, and the regulators that more or less waved them through. I'm terrified of that. There's no possible benign interpretation of this. I believe that they're going to be used to damage your health and possibly kill you seriously. I can see them. Sensible interpretation, other than a serious attempt at mass depopulation, will provide the tools to do it and plausible deniability because they'll create another story about some biological threats. You'll line up and get your top-up vaccines, and a few months or a year or so later, you will die of some peculiar explicable syndrome, and they won't be able to associate it with the top-up vaccine"*²⁴

²⁰ <https://solari.com/now-available-mrna-vaccine-toxicity-by-doctors-for-covid-ethics-with-afterword-by-catherine-austin-fitts/>. Onderstrepingen toegevoegd.

²¹ <https://medicalkidnap.com/2021/01/01/catherine-austin-fitts-explains-how-the-globalist-billionaires-and-technocrats-are-planning-on-taking-over-the-planet-and-how-we-can-stop-it/>

²² Zie de (later ingediende) bijlage 2 bij het verzoekschrift.

²³ <https://www.cliffedekkerhofmeyr.com/news/publications/2022/Practice/Employment/employment-law-alert-24-january-2022-COVID-19-vaccines-A-crime-against-humanity-The-International-Criminal-Court-to-determine.html> (onderstrepingen toegevoegd).

²⁴ <https://anoointedtube.com/video/87226/a-final-warning-to-humanity-from-former-pfizer-chief-scientist-michael-yeardon-watch-share-with-all-make-this-video-go-viral-mp4/> (onderstrepingen toegevoegd).

- Alexandra Latypova.** Uit het door verzoekers bijgevoegde CV blijkt dat zij een bachelor heeft in vreemde talen en daarnaast een master in business administration.²⁵ Ook Latypova heeft zich eerder al uitgelaten over Covid-19 en de vaccins. Zie: *"Former pharmaceutical executive and researcher Alexandra "Sasha" Latypova has laid out compelling arguments for why the "cartel" that orchestrated the dissemination and uptake of "biowarfare agents" — marketed as "COVID-19 vaccines" — operated with "very clear intent to harm" and to execute a "mass genocide of Americans."*²⁶ Zie verder: *"As Latypova has explained, the DoD [U.S. Department of Defense] managed to classify these "vaccines," not as medicines or pharmaceuticals but as "COVID countermeasures" under the authority of the military, which means they are not required to comply with U.S. law governing the manufacturing quality, testing, effectiveness, safety, and labeling of medical products. (...) The evidence is overwhelming that there is an intent to harm people by the COVID 19 injections, so-called 'vaccines,' and other nonsensical COVID response measures implemented in lockstep by governments all over the world," she explained* (...) *"There is obviously malignant policy from the government. We know that they're lying. We know that they're covering up. They're gaslighting the families of those killed and injured by these shots," Latypova summarized. And thus, this demonstrates a "very clear intent to harm through all these actions. And at this point, everything should be deemed intentional. All of the injury and death toll, should be deemed completely intentional."* *"We found that these products are dirty, contaminated, do not conform at all to what the label says. And they're hugely toxic by design," she said. "They should all be stopped immediately, and this should be investigated properly. And we should bring those responsible to justice, to accountability. Until that happens, we cannot move on from this," Latypova said. "We have to focus on this more and focus especially on prosecution and bringing those responsible to justice".²⁷*
- Katherine Watt.** Blijkens het door verzoekers bijgevoegde CV heeft Watt een bachelor in de filosofie en natuurwetenschappen, beschikt zij over een 'Paralegal Studies Certificate' en is zij werkzaam geweest als paralegal en als schrijfster en uitgeefster.²⁸ Eerder heeft zij zich als volgt uitgelaten: *"On January 24, 2023 Katherine Watt was an attendee at a press conference that discussed the ongoing emergency use rollout of bioweapons being marketed as Covid vaccines. She discussed the legal framework for which this is happening and provides ways to circumvent the WHO/BIS/DOD initiatives that undermine sovereignty."* *"During a Zoom press conference in January,*

²⁵ Zie bijlage 3 bij het verzoekschrift.

²⁶ <https://www.lifesitenews.com/news/toxic-by-design-researcher-explains-why-us-defense-depts-covid-vax-operation-shows-intent-to-harm/> (onderstrepingen toegevoegd).

²⁷ <https://www.lifesitenews.com/news/toxic-by-design-researcher-explains-why-us-defense-depts-covid-vax-operation-shows-intent-to-harm/> (onderstrepingen toegevoegd).

²⁸ Zie bijlage 4 bij het verzoekschrift.

Watt discussed the legal framework used for the emergency use rollout of the bioweapons being marketed as "covid vaccines." "I would not call them [Department of Defence] DoD vaccines. I would call them DoD weapons," she said. Adding that using legislation they are constructing the walls of what they call the "kill box." The "kill box" is a military term used to describe a three-dimensional area reference that enables timely, effective coordination and control and facilitates rapid attacks. Describing the covid-19 kill box, Watt said: "What the DoD and the World Health Organisation intend to do – and have gotten quite far in doing but have not completely reached their goals – is to set up the entire world as their geographic terrain; their target population as all the people in the world [and] the duration of their campaign as permanent.".²⁹ Watt heeft ook een 'Notice of War Crimes' geschreven, met daarin onder meer de tekst: "If you have been promoting or using products known as 'Covid-19 vaccines' on patients since December 2020, you have been participating in fraud, mass murder and war crimes, because medical countermeasures (MCMs), covered countermeasures, and prototype products are DoD-contracted bioweapons intended and effective for injuring, sickening and killing recipients,"; "The "global chemical and biological warfare program to sicken, injure and kill targets" using lethal bioweapons being fraudulently labelled as marketed and promoted as "covid-19 vaccines."³⁰

- **Joseph Sansone.** Blijkens het door verzoekers bijgevoegde CV heeft Sansone een PhD in de psychologie, is hij gespecialiseerd in klinische hypnose en onder meer werkzaam geweest als therapeut.³¹ Sansone is in Amerika een rechtszaak begonnen om Covid-19 vaccins verboden te krijgen *"because they are biological and technological weapons of mass destruction"*; *"the complaint also seeks declaratory judgements that the COVID 19 injections and all mRNA injections violate Weapons of Mass Destruction"*. In die (verloren) rechtszaak is door Sansone ook een verklaring ingebracht (afkomstig van de door verzoekers in hun verzoekschrift ook genoemde Francis Boyle), waarin staat *"It is my expert opinion that, 'COVID-19 nanoparticle injections' or mRNA nanoparticle injections' or 'COVID-19 injections' meet the criteria of biological weapons and weapons of mass destruction."*³²

4.2 Deze door verzoekers genoemde personen zijn niet aan te merken als (objectieve en onpartijdige) deskundigen.³³

²⁹ <https://expose-news.com/2023/02/26/covid-injections-are-weapons-of-the-covid-19-kill-box/> (onderstrepingen toegevoegd); https://www.youtube.com/live/q9mFc4_5S0A?feature=share.

³⁰ <https://expose-news.com/2023/02/26/covid-injections-are-weapons-of-the-covid-19-kill-box/>

³¹ Zie bijlage 5 bij het verzoekschrift.

³² <https://www.truth11.com/florida-lawsuit-seeks-injunction-to-prohibit-mrna-nanoparticle-injections-because-they-are-bioweapons/>; <https://josephsansone.substack.com/>

³³ Zie GS Burgerlijke Rechtsvordering, art. 194 Rv, aant. 1.4; GS Burgerlijke Rechtsvordering, art. 190 Rv, aant. 3.3; G. de Groot, Civiel deskundigenbewijs (BPP nr. 27) 2025/2.

- 4.3 De door verzoekers genoemde personen beschikken niet over de daarvoor benodigde kwalificaties. Bovendien hebben deze personen, zoals uit het voorgaande blijkt, zich eerder al uitgelaten over, kort gezegd, (de vaccins tegen) Covid-19. Dat hebben zij gedaan op een wijze die weliswaar strookt met de visie van verzoekers (en [REDACTED] c.s.), maar die lijnrecht indruist tegen de breed bestaande wetenschappelijke consensus (dat er een Covid-19-pandemie heeft plaatsgevonden, dat de Covid-19-vaccins zijn ontwikkeld met het doel die pandemie te bestrijden en dat de vaccins veilig en effectief zijn).
- 4.4 Het is gelet op het voorgaande niet alleen al duidelijk op welke wijze deze personen zullen verklaren, maar ook dat die verklaringen – anders dan verzoekers menen – geen “onomstotelijk bewijs” zullen opleveren van de stellingen van verzoekers (en [REDACTED] c.s.). Dat maakt dat bij het horen van deze personen als deskundigen onvoldoende belang bestaat, althans dat sprake is van misbruik van bevoegdheid.

Als er al grond zou zijn voor de door verzoekers verzochte voorlopige bewijsverrichting (wat volgens de Staat niet zo is), en er dus naar het oordeel van uw rechtbank deskundigen zouden moeten worden gehoord over de vraag of de vaccins tegen Covid-19 “een biowapen [zijn] waarmee genocide wordt gepleegd”, dan zullen er in dat kader daadwerkelijke – objectieve en onafhankelijke – deskundigen moeten worden gehoord.

5 Verdere afwijzingsgronden

- 5.1 Het verzoek moet voorts worden afgewezen, omdat er ook om de volgende redenen onvoldoende belang bestaat bij de voorlopige bewijsverrichting en/of sprake is van misbruik van bevoegdheid en/of strijd met de goede procesorde.

Bewijs kan ook schriftelijk worden verkregen

- 5.2 Er bestaat er geen belang bij een voorlopig deskundigenverhoor, omdat verzoekers het gewenste voorlopige bewijs ook op andere wijze kunnen verkrijgen. Dat maakt ook dat het verzoek in strijd is met de goede procesorde en/of dat sprake is van misbruik van bevoegdheid.
- 5.3 Verzoekers stellen immers zelf dat de personen die zij als deskundigen zouden willen laten horen, zich bereid hebben verklaard om medewerking te verlenen aan een deskundigenverhoor en/of een deskundigenbericht.³⁴ Deze personen zijn dus bereid om een schriftelijk deskundigenbericht aan verzoekers te doen toekomen. Het soort bewijs dat deze personen zouden moeten leveren, is ook bij uitstek een vorm van bewijs dat zich leent voor een schriftelijk stuk (en niet voor een verhoor). Bovendien hebben deze personen, zoals hiervoor is toegelicht (onder 4), zich in openbare bronnen al uitgebreid uitgelaten over de kwesties waarover verzoekers een

³⁴ Verzoekschrift, § 16.

deskundigenverhoor willen. Het is daarmee ook al duidelijk wat deze personen in een deskundigenverhoor zouden verklaren. Verzoekers hebben dan ook géén verhoor van deze personen nodig om hun rechtspositie te kunnen bepalen. Als zij de mening van deze personen daarvoor willen gebruiken, kunnen zij zich baseren op de al beschikbare uitlatingen in openbare bronnen, of deze personen om een schriftelijk stuk vragen.

Het verzoek om de door verzoekers genoemde personen als deskundigen te horen stuit er overigens ook op af dat een voorlopig deskundigenbericht een minder bezwaarlijke voorlopige bewijsverrichting is dan een voorlopig deskundigenverhoor. Ook daarom moet het verzoek om een voorlopig deskundigenverhoor worden afgewezen.³⁵

Geen noodzaak om bewijs veilig te stellen

- 5.4 Verzoekers stellen dat hun belang bij een deskundigenverhoor gelegen zou zijn in het veiligstellen van bewijs.

- 5.5 De wetgever heeft in het kader van het nieuwe bewijsrecht toegelicht dat de vrees dat bewijs verloren zal gaan – de oorspronkelijke gedachte achter het (nu geschrapte) art. 186 lid 2 Rv (oud) – niet langer gegrond is. De rechter kan namelijk op grond van art. 87 lid 1 en 3 Rv zowel ambtshalve als op verzoek van partijen in elke stand van een lopende procedure een mondelinge behandeling bevelen waarop getuigen of partijdeskundigen worden gehoord, zo nodig met spoed. Bovendien hebben partijen de mogelijkheid om op schrift gestelde verklaringen in het geding te brengen.³⁶

- 5.6 Het is ook niet noodzakelijk om de door verzoekers genoemde personen te horen om bewijs veilig te stellen. Ook in dat verband volstaat het om de verklaringen van deze personen op schrift te stellen.³⁷ Op die (minder bezwaarlijke) manier kan het door verzoekers gewenste bewijs ook worden veiliggesteld. Een voorlopige bewijsverrichting is daarvoor niet nodig.

- 5.7 Overigens hebben verzoekers geenszins onderbouwd dat er een reëel risico bestaat dat bewijs verloren zal gaan. Uit niets blijkt dat het te verwachten valt dat de door verzoekers genoemde personen op korte termijn niet meer in staat zullen zijn om te verklaren. Als verzoekers hier werkelijk vrees voor zouden hebben, valt ook niet in te zien waarom zij niet al eerder verklaringen van deze personen op schrift hebben laten stellen.

³⁵ Vgl. *Kamerstukken II* 2019/20, 35 498, nr. 3, p. 62.

³⁶ Zie *Kamerstukken II* 2019/20, 35 498, nr. 3, p. 43-44.

³⁷ Vgl. *Kamerstukken II* 2019-2020, 35 498, nr. 3, p. 44: "Daarnaast bestaat voor partijen nog de mogelijkheid om in voorkomende gevallen op schrift gesteld verklaringen van getuigen in de procedure te brengen."

Het gaat om een juridisch geschilpunt

- 5.8 Verzoekers stellen in de inleiding van het verzoekschrift: *“Verzoekers hebben deze procedure [de hoofdprocedure] op de voet gevolgd, zijn zelf slachtoffer van de Covid-19 (mRNA) injecties [bedoeld is: vaccins] en zien dat de procedure zich steeds meer toespitst op de vraag of de Covid-19 (mRNA) injecties een biowapen is waarmee genocide wordt gepleegd, of niet. Een bewijsrechtelijke vaststelling op dit punt is voor verzoekers cruciaal om de beslissing te nemen om in de bodemprocedure met een eigen vordering tussen te komen.”* (onderstreping toegevoegd). Het verkrijgen van een antwoord op die vraag (zijn de vaccins tegen Covid-19 een biowapen waarmee genocide wordt gepleegd) is volgens verzoekers de reden om in deze procedure om een voorlopige bewijsverrichting te vragen.
- 5.9 Die vraag is echter niet feitelijk, maar juridisch van aard – en datzelfde geldt voor veel van de door verzoekers geformuleerde onderliggende vragen.³⁸ Juridische vragen moeten worden door de rechter worden beantwoord, en kunnen niet worden beantwoord door een deskundige.³⁹ Een voorlopig deskundigenbericht over juridische vragen is om die reden niet toelaatbaar. Er bestaat dan ook geen belang bij het horen van deskundigen over juridische vragen.

Overigens herkent de Staat ook niet het beeld dat de hoofdprocedure zich steeds meer zou toespitsen op de door verzoekers geformuleerde vraag.⁴⁰

Reële kans op afwijzing interventie lopende procedure

- 5.10 De lopende procedure bevindt zich in een vergevorderd stadium. Op 11 juni 2025 hebben [REDACTED] c.s. hun conclusie van repliek genomen, en op 23 juli 2025 staat de zaak voor conclusie van dupliek.
- 5.11 De mondelinge behandeling van dit verzoekschrift zal plaatsvinden op 9 juli 2025 en daarna zal een beschikking worden gewezen. Vervolgens zal, als het verzoek al wordt toegewezen, een deskundigenverhoor moeten worden gelast op een datum waarop de vijf genoemde personen en partijen aanwezig kunnen zijn. De lopende procedure zal tegen die tijd zeer waarschijnlijk al zijn uitgeconcludeerd (zie art. 218 Rv).
- 5.12 Hoe dan ook is de kans reëel dat de incidentele vordering tot voeging of tussenkomst zal worden afgewezen, gelet op het vergevorderde stadium waarin de betreffende procedure zich (dan) bevindt. Een andere uitkomst zou in strijd zijn met de goede procesorde. Een verdere complicatie van die procedure (door een voeging of tussenkomst), zou leiden tot onredelijke vertraging van die procedure. Dat wringt te

³⁸ HR 22 februari 2019, ECLI:NL:HR:2019:272, rov. 3.3.5; G. de Groot, Civiel deskundigenbewijs (Burgerlijk Proces & Praktijk nr. 27), Deventer: Wolters Kluwer 2025, nr. 17, 271.

³⁹ HR 22 februari 2019, ECLI:NL:HR:2019:272, rov. 3.3.5.

⁴⁰ In de repliek in de hoofdprocedure stellen [REDACTED] c.s. overigens ook alleen dat zij van mening zijn dat het debat “*zich hierop behoort toe te spitsen*”. Conclusie van repliek, onder 65 (onderstreping toegevoegd).

meer nu die procedure – door verschillende processuele verwikkelingen buiten de Staat om, en een door [REDACTED] c.s. gevraagde en verkregen zeer ruime termijn voor de conclusie van repliek – inmiddels al bijna twee jaar in eerste aanleg loopt. Ook dat is een grond om de incidentele vordering tot voeging of tussenkomst (die tot nadere proceshandelingen zou nopen) af te wijzen.⁴¹ Er bestaat ook daarmee geen belang bij het verzoek om een voorlopig deskundigenverhoor.

Verzoekers noemen terloops nog de mogelijkheid om zelfstandig een nieuwe procedure aanhangig te maken.⁴² Dat verzoekers dit werkelijk overwegen, is niet aannemelijk: volgens het verzoek is de hoofdprocedure de aanleiding voor het verzoek, nu de hoofdprocedure zich zou “toespitsen” op de genoemde vraag (over biowapens en genocide in verband met covid-vaccinaties), het verzoekschrift is voor het overige geheel toegespitst op hun interventie in de lopende hoofdprocedure,⁴³ en het ligt bepaald niet voor de hand dat verzoekers (met dezelfde advocaten en dezelfde stellingen, en gefaciliteerd door dezelfde stichting) een nieuwe, in feite identieke, procedure zullen starten terwijl de procedure van [REDACTED] c.s. nog loopt.

6 De aan de voorgestelde personen te stellen vragen

- 6.1 Tot slot merkt de Staat op dat – als er al deskundigen zouden moeten worden gehoord – de aan te wijzen *deskundigen* alleen kunnen worden gehoord over *feitelijke* vragen, die *relevant* zijn voor het bepalen van de rechtspositie van verzoekers. Veel van de vragen die verzoekers voorstellen voldoen hier niet aan.
- 6.2 Een groot deel van de vragen die verzoekers voorstellen houdt geen verband met wat volgens verzoekers de kernvraag zou zijn waarop de voorlopige bewijsverrichting moet zien (of de vaccins tegen Covid-19 “*een biowapen [zijn] waarmee genocide wordt gepleegd*”), maar zijn veel breder van aard. Die vragen zijn voor de hoofdprocedure dus ook volgens verzoekers zelf niet relevant.⁴⁴
- 6.3 Dat sterkt de gedachte dat het verzoek is ingestoken om (voor [REDACTED] c.s.) bewijs te vergaren voor de hoofdprocedure, althans een ander (buiten die procedure gelegen) doel dient: het toegekend krijgen van een zekere legitimiteit aan de verklaringen van deze personen – wat evenmin een rechtens te respecteren belang oplevert, en bovendien maakt dat sprake is van misbruik van bevoegdheid.
- 6.4 Verder wijst de Staat op het volgende.
 - Vragen over de Covid-19-pandemie en Covid-19-vaccins. Verzoekers stellen voor om aan Yeadon, Latypova en Sansone vragen voor te leggen over de

⁴¹ HR 28 maart 2014, ECLI:NL:HR:2014:768, rov. 4.4.2.

⁴² Verzoekschrift, § 5.

⁴³ Verzoekschrift, § 1-3, 9, 13-14, 19.

⁴⁴ Vgl. gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 16 mei 2023, ECLI:NL:GHARL:2023:4224, rov. 3.4.

Covid-19-pandemie en de regulering, veiligheid en effectiviteit van de mRNA-vaccins tegen Covid-19.⁴⁵ Geen van deze personen beschikt over de benodigde kwalificaties om die vragen te beantwoorden. De Covid-19-pandemie en de regulering, veiligheid en effectiviteit van vaccins behoren niet tot het vakgebied van deze personen.⁴⁶ Dat geldt ook voor de vraag of de Covid-19-vaccins kwalificeren als biowapens.⁴⁷ Bovendien gaat het hier om een vraag van juridische kwalificatie.⁴⁸ Dergelijke vragen dienen zo nodig te worden beantwoord door de rechter in de hoofdprocedure, en niet door een deskundige.⁴⁹

- Vragen over Amerikaans recht. Verzoekers stellen voor om Latypova en Watt verschillende vragen te stellen over Amerikaans recht.⁵⁰ Wat de relevantie is van deze vragen, lichten verzoekers niet toe en valt niet in te zien. Het Amerikaanse recht is niet van toepassing op de hoofdprocedure. Er bestaat dan ook geen belang bij vragen over dat recht. De Staat laat dan nog daar dat de voorgedragen personen geen aantoonbare voldoende specialistische kennis van het Amerikaanse recht hebben, en dat voor zover er wel reden zou bestaan om deskundigen te horen over het Amerikaanse recht, het voor de hand ligt dat het Internationaal Juridisch Instituut wordt ingeschakeld.⁵¹
- Vragen over Nederlands (c.q. internationaal) recht. Verzoekers stellen voor om aan Yeadon en Sansone de vraag te stellen of met Covid-19-vaccins een genocide wordt gepleegd.⁵² Aan Watt willen zij de vraag voorleggen of de personen die de vaccins hebben voorgeschreven, ingekocht en toegediend hebben deelgenomen aan oorlogsmisdaden en/of genocide.⁵³ Dit zijn juridische vragen, en het is aan de rechter in de hoofdprocedure om hierover zo nodig te oordelen.⁵⁴ Hoe dan ook: de genoemde personen beschikken niet over de benodigde kennis van het Nederlandse (of internationale) recht om deze vragen te beantwoorden.
- Overige vragen. Van een groot aantal van de door verzoekers voorgestelde vragen valt niet in te zien wat de relevantie is voor de beoordeling van verzoekers of zij zich al dan niet willen voegen of tussen willen komen in de hoofdprocedure. Dat geldt bijvoorbeeld voor de vragen: "Wat is de relatie

⁴⁵ Zie voor die vragen: Yeadon, vraag 1-7; Latypova, vraag 1-2, 4-5; Sansone, vraag 1-4.

⁴⁶ G. de Groot, *Civiel deskundigenbewijs* (Burgerlijk Proces & Praktijk nr. 27), Deventer: Wolters Kluwer 2025, nr. 59.

⁴⁷ Zie voor die vragen: Yeadon, vraag 8; Latypova, vraag 1, 6; Sansone, vraag 5.

⁴⁸ Het begrip biowapen wordt omschreven in art. 1 lid 1 van het Verdrag tot verbod van de ontwikkeling, de productie en de aanleg van voorraden van bacteriologische (biologische) en toxine wapens en inzake de vernietiging van deze wapens.

⁴⁹ HR 22 februari 2019, ECLI:NL:HR:2019:272, rov. 3.3.5.

⁵⁰ Zie voor die vragen: Latypova, vraag 3; Watt, vraag 1-4.

⁵¹ G. de Groot, *Civiel deskundigenbewijs* (Burgerlijk Proces & Praktijk nr. 27), Deventer: Wolters Kluwer 2025, nr. 16.

⁵² Zie voor die vragen: Yeadon, vraag 9; Sansone, vraag 7.

⁵³ Zie voor die vraag: Watt, vraag 6.

⁵⁴ HR 22 februari 2019, ECLI:NL:HR:2019:272, rov. 3.3.5; G. de Groot, *Civiel deskundigenbewijs* (Burgerlijk Proces & Praktijk nr. 27), Deventer: Wolters Kluwer 2025, nr. 17, 271.;

tussen de regelgevende functies en beslissingen van de US-Food and Drug Administration (US-FDA) met betrekking tot de internationale handel in virussen, gentherapieën en andere biologische producten, en andere regelgevende instanties buiten de Verenigde Staten, in het bijzonder in Europa?”, en “Was de ontwikkelingen en/of toediening van de Covid-19 (mRNA) injecties [vaccins] een militair project?”.

- 6.5 De door verzoekers voorgestelde vragen zijn dan ook irrelevant, ongeschikt voor beantwoording door een deskundige, en/of behoren niet tot het expertisegebied van de voorgedragen personen. Ook om deze redenen dient het verzoek te worden afgewezen.

7 Conclusie

De Staat concludeert:

- i. tot niet-ontvankelijkheid van verzoekers in hun verzoek, althans tot afwijzing van het verzochte;
- ii. met veroordeling van verzoekers in de kosten van het geding, zulks met bepaling dat over die proceskostenveroordeling de wettelijke rente verschuldigd zal zijn met ingang van de vijftiende dag na de datum van het te dezen te wijzen beschikking;
- iii. met veroordeling van verzoekers in de nakosten, conform het liquidatietarief begroot op € 178 dan wel, in het geval van betekening, op € 270;
- iv. met verklaring dat deze proceskostenveroordelingen uitvoerbaar bij voorraad zijn.

behandeld door	R.W. Veldhuis en M.E.A. Möhring
correspondentie	Postbus 11756, 2502 AT Den Haag
telefoon	+31 70 515 3793
e-mail	reimer.veldhuis@pelsrijcken.nl
zaaknr	11023859